

Trường Chính sách công và Quản lý Fulbright

MPP23

Học kỳ mùa Hè

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU CHO PHÂN TÍCH CHÍNH SÁCH

Nhóm giảng viên

Vũ Thành TỰ Anh	anh.vu@fulbright.edu.vn
Phạm Duy Nghĩa (thỉnh giảng)	nghia.pham@fulbright.edu.vn
Bùi Mạnh Tiến (trợ giảng)	tien.bui@fulbright.edu.vn

Giờ lên lớp

Bài giảng: Thứ 3 và thứ 5, 8:30 – 11:45

Giờ trực văn phòng

	Thứ 2	Thứ 3	Thứ 4	Thứ 5	Thứ 6
Vũ Thành TỰ Anh		15:00–17:00		15:00–17:00	
Bùi Mạnh Tiến			15:00–17:00		15:00-17:00

Ban giảng viên cũng có thể gặp học viên vào các thời gian khác khi được hẹn trước.

Mục tiêu của môn học

Môn học này được thiết kế nhằm trang bị cho học viên một nền tảng phương pháp có hệ thống và vững chắc để thực hiện tốt luận văn thạc sỹ dưới hình thức một bài *nghiên cứu* chính sách hoặc *phân tích* chính sách. Để thực hiện mục tiêu này, môn học sẽ giới thiệu một cách hệ thống phương pháp nghiên cứu và quy trình phân tích chính sách công, trong đó nhấn mạnh sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa lý thuyết/khung phân tích với thiết kế, thu thập, và sử dụng dữ liệu để trả lời câu

hỏi chính sách hoặc phân tích một chính sách cụ thể. Bên cạnh đó, nhóm giảng viên cũng sẽ giới thiệu và gợi ý một số đề tài nghiên cứu và phân tích chính sách quan trọng, qua đó giúp sinh viên định hướng chủ đề luận văn.

Mô tả môn học

Môn học Phương pháp Nghiên cứu và Phân tích chính sách được cấu trúc thành ba phần. **Phần đầu tiên** của môn học sẽ trình bày một số chủ đề cơ bản về *phương pháp nghiên cứu chính sách*, trong đó tập trung vào thiết kế và lựa chọn phương pháp nghiên cứu (cả định tính và định lượng), nhưng chú trọng chủ yếu vào các phương pháp định tính do phương pháp định lượng đã được trình bày chi tiết ở các môn học khác của nhà trường. Kết thúc phần này, học viên sẽ hiểu các khái niệm cơ bản về phương pháp nghiên cứu khoa học, phản biện và đánh giá thiết kế nghiên cứu của các bài nghiên cứu chính sách, cũng như thiết kế nghiên cứu của chính mình.

Phần thứ hai của môn học giới thiệu *quy trình phân tích chính sách*, bao gồm từ việc nhận dạng và định dạng một vấn đề chính sách cho tới việc giải quyết vấn đề chính sách ấy. Trong quá trình này, học viên phải xác định phương pháp (chẳng hạn như định tính, định lượng, hay hỗn hợp), nguồn dữ liệu/thông tin, mô hình và công cụ phân tích được sử dụng để xây dựng và đánh giá các lựa chọn chính sách khác nhau, và cuối cùng đưa ra khuyến nghị chính sách. Môn học kết thúc bằng những hướng dẫn chung về cách viết và trình bày một bài phân tích chính sách sao cho hiệu quả nhất và những cân nhắc đạo đức trong nghiên cứu chính sách, đồng thời thảo luận một số tình huống trong đó có sự xung đột về lợi ích hay giá trị để sinh viên thảo luận.

Phần cuối cùng của môn học dành cho học viên ứng dụng các kiến thức đã được học trong môn Phương pháp nghiên cứu để phản biện một số luận văn của các khóa trước – cả định tính và định lượng, cả phân tích và nghiên cứu chính sách. Phần này cũng tạo điều kiện cho một số học viên (*đăng ký trước với Nhóm giảng viên*) có cơ hội trình bày thiết kế nghiên cứu, qua đó hoàn thiện bài viết cuối môn học của mình.

Thành quả học tập

Sau khi kết thúc khóa học, học viên được kỳ vọng có thể:

- Áp dụng các kiến thức được học để đánh giá và phản biện thiết kế và phương pháp nghiên cứu của các bài nghiên cứu chính sách về các chủ đề khác nhau.
- Sử dụng và lựa chọn thiết kế và phương pháp nghiên cứu một cách phù hợp cho chủ đề và câu hỏi nghiên cứu của riêng mình.
- Thực hiện một bài phân tích chính sách hoàn chỉnh, từ việc nhận dạng một vấn đề chính sách, đưa ra câu hỏi chính sách cho tới lựa chọn khung phân tích đến và khuyến nghị giải quyết vấn đề chính sách.
- Trình bày – cả bằng ngôn ngữ nói và viết – các bài nghiên cứu và/hoặc phân tích chính sách của mình một cách hiệu quả.

- Có ý thức rõ rệt về các vấn đề đạo đức trong nghiên cứu chính sách, nhận dạng được các tình huống trong đó có sự xung đột về lợi ích hay giá trị, đồng thời biết cách ứng xử trong các tình huống này.

Yêu cầu và chấm điểm

Học viên phải đọc tài liệu bắt buộc trước khi đến lớp, tích cực vận dụng kiến thức của môn học để nhận xét, đánh giá và phản biện các bài nghiên cứu và phân tích chính sách. Học viên cũng được yêu cầu tích cực tham gia thảo luận và hoàn thành các bài tập theo yêu cầu. Học viên phải tự mình hoàn tất các bài tập của môn học và nộp trước 8:20 của ngày quy định. Học viên không được sao chép bài làm của bạn học.

Các yêu cầu cụ thể khác về thời gian nộp bài tập, khiếu nại, đạo văn, và nhu cầu đặc biệt xin tham khảo Sổ tay Học viên để tránh những sai phạm đáng tiếc.

Điểm tổng hợp của học viên được tính theo trọng số như sau:

- **Tham gia trên lớp (15%)**
- **Bài viết ngắn (15%)**
- **Phản biện về thiết kế nghiên cứu (20%)**
 - Học viên được chia thành nhóm, mỗi nhóm 4-5 học viên, và được yêu cầu chọn một luận văn đạt loại giỏi (trong danh sách ở cuối Đề cương này) để (i) đánh giá/phản biện thiết kế nghiên cứu; (ii) đề xuất cải thiện thiết kế nghiên cứu trong phạm vi **2.000 chữ**. Thời hạn nộp bài là vào **8:20 sáng ngày Thứ 3, 28/6/2022**.
- **Thiết kế nghiên cứu/phân tích chính sách (50%)**
 - Bài thiết kế nghiên cứu/phân tích chính sách phải đưa ra được câu hỏi nghiên cứu, trình bày khung lý thuyết/khung phân tích một cách rõ ràng, trình bày lập luận và giả thuyết của mình cũng như các lập luận và giả thuyết thay thế, trình bày dữ liệu cần thiết để trả lời câu hỏi nghiên cứu, và cách thu thập và phân tích dữ liệu. Ở mức độ cao, bài viết cần giải thích tại sao khung lý thuyết/khung phân tích và dữ liệu/cách thức thu thập/phân tích dữ liệu được chọn lại thích hợp nhất để đánh giá các lập luận và kiểm định giả thuyết, từ đó trả lời tốt nhất cho câu hỏi nghiên cứu/phân tích đã đề ra. Bài viết trong giới hạn **2.500 chữ** và phải nộp vào **8:20 sáng ngày Thứ 2, 11/7/2022**.

Tài liệu tham khảo và bài đọc

Không có một cuốn sách giáo khoa duy nhất cho môn học này. Bài đọc được phân thành hai nhóm, bắt buộc và gợi ý. Các bài đọc bắt buộc được đánh dấu sao (*) trong Đề cương môn học. Học viên được yêu cầu đọc các bài đọc bắt buộc trước khi đến lớp. Những cuốn sách sau có thể sẽ là nguồn tham khảo hữu ích cho học viên trong thời gian học môn học này cũng như trong quá trình làm luận văn sau này:

Những giáo trình chính

King, Gary, Robert O. Keohane, và Sidney Verba (1994). *Thiết kế nghiên cứu xã hội (Designing Social Inquiry)*. Princeton: Princeton University Press. [Gọi tắt là **KKV**]

Brady, Henry và David Collier (2010). *Tư duy lại về nghiên cứu xã hội: Công cụ đa dạng, tiêu chuẩn thống nhất (Rethinking Social Inquiry: Diverse Tools, Shared Standards)*, tái bản lần thứ 2. Rowmand and Littlefield Publishers.

Dunn, William N. (2008). *Phân tích chính sách công: Nhập môn (Public Policy Analysis: An Introduction)*, tái bản lần thứ 4, Pearson: Prentice Hall.

Creswell, John W. (2003). *Thiết kế nghiên cứu: Phương pháp định tính, định lượng và hỗn hợp (Research Design: Qualitative, Quantitative, và Mixed Methods Approaches)*, tái bản lần thứ 2. Sage Publications.

Weimer, David L. và Aidan R. Vining (2005). *Phân tích chính sách: Khái niệm và thực tiễn (Policy Analysis: Concepts and Practice)*, tái bản lần thứ 3. Pearson: Prentice Hall.

Một số tài liệu tham khảo khác

Bardach, Eugene, (2005). *Hướng dẫn thực tiễn cho phân tích chính sách (A Practical Guide for Policy Analysis)*, tái bản lần thứ 2. Washington, DC: Congressional Quarterly Press.

Berg, Bruce L. (2006). *Phương pháp nghiên cứu định tính trong khoa học xã hội (Qualitative Research Methods for the Social Sciences)*, tái bản lần thứ 6, Pearson.

Bickers, Kenneth N. và John T. Williams (2001). *Phân tích chính sách công: Một cách tiếp cận kinh tế chính trị học (Public Policy Analysis: A Political Economy Approach)*, Wadsworth Publishing

Fischer, Frank; Gerald J. Miller; và Mara S. Sidney (2005). *Cẩm nang phân tích chính sách công: Lý thuyết, chính trị, và phương pháp (Handbook of Public Policy Analysis: Theory, Politics, and Methods)*, CRC Press.

Friedman, Lee S. (2002). *Kinh tế học vi mô của phân tích chính sách công (The Microeconomics of Public Policy Analysis)*. Princeton, NJ: Princeton University Press;

Judd, Charles M. (1991). *Phương pháp nghiên cứu trong các quan hệ xã hội (Research Methods in Social Relations)*. Fort Worth: Holt, Rinehart, và Winston.

Kaye, Sanford (1989). *Viết dưới áp lực (Writing Under Pressure)*, New York: Oxford University Press.

Kraft, Michael E. và Scott R. Furlong (2004). *Chính sách công: Chính trị, phân tích, và các lựa chọn (Public Policy: Politics, Analysis, và Alternatives)*. CQ Press.

Seidman, Irving (2006). *Phỏng vấn trong nghiên cứu định tính (Interviewing as Qualitative Research)*, tái bản lần thứ 3, Teachers College.

Singleton, Royce A. và Bruce C. Straits (2010). *Phương pháp trong nghiên cứu xã hội (Approaches to Social Research)*, tái bản lần thứ 5, Oxford University Press.

Stokey, Edith và Richard Zeckhauser (1978). *Nhập môn phân tích chính sách (A Primer for Policy Analysis)*. New York: W.W. Norton và Company.

Yin, Robert (2002). *Nghiên cứu tình huống: Thiết kế và phương pháp (Case Study Research: Design and Methods)*. tái bản lần thứ 3, Thousand Oaks, CA: Sage.

ĐỀ CƯƠNG MÔN HỌC

Phần I: Thiết kế và lựa chọn phương pháp nghiên cứu

1. Thứ 3-1 (7/6): Giới thiệu khái quát về phương pháp và thiết kế nghiên cứu

- a. Phương pháp định tính và định lượng
- b. Những thành tố của thiết kế nghiên cứu

Bài đọc:

* King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 1.

* Winston Phan Đào Nguyên (2017). Minh oan cho Petrus Trương Vĩnh Ký về câu “ở với họ mà không theo họ” (http://www.viet-studies.net/PhanDaoNguyen_PetrusKy.htm).

Bài viết ngắn (nộp 8:20 trước buổi học): Hãy trình bày bốn thành tố của thiết kế nghiên cứu trong bài viết của Winston Phan Đào Nguyên (2017).

* FSPPM, “*Hướng dẫn luận văn*”

De Vaus, David (2001). *Research Design in Social Science*, Chapter 1.

2. Thứ 3-2 (7/6): Suy luận mô tả

- a. Tri thức và thực tế
- b. Mục đích của việc thu thập dữ liệu
- c. Suy luận mô tả và tiêu chí đánh giá suy luận mô tả

Bài đọc:

* King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 2.

3. Thứ 5-1 (9/6): Suy luận nhân quả

- a. Định nghĩa quan hệ nhân quả
- b. Giả định cần thiết để ước lượng quan hệ nhân quả
- c. Những tiêu chí đánh giá suy luận nhân quả
- d. Quy tắc xây dựng các lý thuyết về quan hệ nhân quả

Bài đọc:

*King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 3.

Bài viết ngắn (nộp 8:20 trước buổi học): Trình bày một ví dụ về suy luận mô tả và suy luận nhân quả cùng với những tiêu chí có thể sử dụng để đánh giá từng suy luận.

Vu-Thanh Tu-Anh, Le Viet-Thai and Vo Tat-Thang (2006). "Provincial Extralegal Investment Incentives in the Context of Decentralization: Mutually Beneficial or the Race to the Bottom?" Prepared under United Nations Development Program Project No. 5088790-01, "UNDP-Vietnam Discussion Papers on Topics Relating to Decentralization and Economic Performance."

Fulbright Economics Teaching Program and Asia Programs (Harvard Kennedy School) (2008). *Policy Brief No. 1: Vietnam's Macroeconomic Instability – Causes and Policy Responses*.

4. Thứ 5-2 (9/6): Quyết định đối tượng quan sát

- a. Những thiết kế nghiên cứu không xác định
- b. Giới hạn của lựa chọn ngẫu nhiên
- c. Lựa chọn thiên lệch
- d. Lựa chọn quan sát có chủ đích

Bài đọc:

*King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 4.

5. Thứ 3-1 (14/6): Những điều cần tránh khi thiết kế nghiên cứu và cách thức tăng số lượng quan sát

- a. Những điều cần tránh khi thiết kế nghiên cứu
 - i. Sai sót trong đo lường
 - ii. Thiếu biến quan trọng
 - iii. Thừa biến không liên quan
 - iv. Các yếu tố nội sinh
- b. Cách thức tăng số lượng quan sát
 - i. Thiết kế nghiên cứu chỉ có một quan sát cho suy luận nhân quả
 - ii. Tình huống "trọng yếu"
 - iii. Bao nhiêu quan sát là đủ?
 - iv. Làm thế nào để tăng số lượng quan sát?

Bài đọc:

*King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 5.

*King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 6.

6. Thứ 3-2 (14/6): Phương pháp nghiên cứu tình huống

a. Nghiên cứu một tình huống điển hình

Bài đọc:

*Yin, Robert K. (2014). *Case Study Research: Design and Methods*, Chapter 3, 4 (p.71-130).

*Vu-Thanh Tu-Anh (2017). "Does WTO Accession Help Domestic Reform? The Political Economy of SOE Reform Backsliding in Vietnam," *World Trade Review*, Volume 16 (1), January 2017, pp. 85-109.

King, Keohane, và Verba (KKV), Chương 4.

b. Nghiên cứu tình huống đối sánh

Bài đọc:

*Lagin, Charles C. (2014). *The Comparative Method: Moving Beyond Qualitative and Quantitative Strategies*. Oakland: University of California Press, Chapter 3-4.

Acemoglu, Daron; Simon Johnson, and James Robinson (2004). "Institutions as the Fundamental Cause of Long-Run Growth," *NBER Working Paper Series* No. 10481, available at <http://www.nber.org/papers/w10481>.

The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank (2008). *The Growth Report: Strategies for Sustained Growth and Inclusive Development*, available at <http://documents.worldbank.org/curated/en/120981468138262912/The-growth-report-strategies-for-sustained-growth-and-inclusive-development>

7. Thứ 6-1 (17/6): Phương pháp truy vết và Phương pháp phỏng vấn

a. Truy vết (process tracing) và mối quan hệ nhân quả

Bài đọc:

*Benett, Andrew (2010). "Process Tracing and Causal Inference", Chapter 10 in Brady, Henry và David Collier (2010), *Rethinking Social Inquiry: Diverse Tools, Shared Standards*.

*Collier, David (2011). "Understanding Process Tracing" *PS: Political Science and Politics*, 44 (4): 823–30.

*Collier, David (2011). "Exercise 11. Sherlock Holmes: A Master of Process Tracing?" *PS: Political Science and Politics*, 44 (4): 823–30.

Bài viết ngắn (nộp 8:20 trước buổi học): Đọc truyện “Ngọn lửa bạc” của Sherlock Holmes và trả lời các câu hỏi trong “Exercise 11. Sherlock Holmes: A Master of Process Tracing?”

b. Phương pháp phỏng vấn

*Bryman, Alan. 2016. “Chapter 20. Interviewing in Qualitative Research.” *Social Research Methods* (5th Edition). Oxford: Oxford University Press.

Phần II: Phương pháp phân tích chính sách

8. Thứ 6-2 (17/6): Giới thiệu khái quát về phân tích chính sách

- a. Phân tích chính sách là gì?
- b. Quy trình phân tích chính sách
- c. Phân biệt phân tích chính sách và nghiên cứu chính sách

Bài đọc:

*Dunn, Chương 1: *Quy trình phân tích chính sách*

*Weimer và Vining, Chương 2: *Phân tích chính sách là gì?*

9. Thứ 3-1 (21/6): Bối cảnh, vấn đề, và câu hỏi chính sách

- Trình bày bối cảnh chính sách
- Nhận dạng vấn đề chính sách công
- Định hình vấn đề chính sách
- Phát biểu câu hỏi chính sách
- Thiết kế chiến lược để giải quyết vấn đề và trả lời câu hỏi chính sách

Bài đọc:

*Dunn, Chương 3: *Định hình các vấn đề chính sách*

*Creswell, Chương 7: *Sử dụng lý thuyết*

Bài viết ngắn (nộp 8:20 trước buổi học): Hãy chọn một vấn đề chính sách công để phân tích, sau đó trình bày tuần tự theo các bước, từ bối cảnh chính sách, đến xác định vấn đề chính sách, và kết thúc với các câu hỏi chính sách về vấn đề chính sách công ấy.

10. Thứ 3-2 (21/6): Khung phân tích và tiến hành phân tích chính sách

a. Mô hình và khung phân tích chính sách

- Xác định mô hình/khung phân tích “thích hợp” cho bài phân tích chính sách
- Những ưu điểm và nhược điểm của mô hình

Bài đọc:

*Stokey và Zeckhauser, Chương 2: *Mô hình: Thảo luận chung*

Stokey và Zeckhauser, Chương 3: *Mô hình được lựa chọn*

b. Thu thập dữ liệu cho phân tích chính sách

- Dữ liệu, thông tin, và bằng chứng
- Thu thập và tổ chức dữ liệu
- Sử dụng dữ liệu

c. Trình bày khuyến nghị chính sách

- Các yêu cầu đối với khuyến nghị chính sách
- Lưu ý về những điều nên làm và không nên làm đối với khuyến nghị chính sách

Bài đọc:

*Weimer và Vining, Chương 13: *Thu thập thông tin cho phân tích chính sách*

Tham khảo các bài phân tích chính sách của FSPPM tại địa chỉ

<https://fsppm.fulbright.edu.vn/en/research/policy-papers/>

11. Thứ 5-1 (23/6): Viết phần lược khảo nghiên cứu

Bài đọc:

*How to write a dissertation literature review: An in-depth guide. Available at

<https://www.oxbridgeessays.com/blog/write-dissertation-literature-review-depth-guide/>

12. Thứ 5-2 (23/6): Viết bài phân tích chính sách và một số vấn đề đạo đức

a) Viết bài phân tích chính sách

- Tổ chức bài phân tích chính sách
- Lựa chọn phong cách viết
- Viết bản nháp đầu tiên
- Viết phần tóm tắt
- Viết bản cuối cùng

- Hiệu đính, sửa chữa và định dạng

Bài đọc:

*Harvard Kennedy School, Hướng dẫn viết bài phân tích chính sách

*Dunn, Chương 9: Truyền đạt bài phân tích chính sách

b) Một số vấn đề đạo đức trong phân tích chính sách

- Sự trung thực trong phân tích
- Nguyên tắc tôn trọng con người, vì lợi ích công và vì công lý
- Xung đột lợi ích và giá trị: Tiếng nói, từ bỏ, và trung thành

Bài đọc:

*Weimer và Vining, Chương 3: *Về đạo đức nghề nghiệp*

* FSPPM, "*Hướng dẫn luận văn*"

Hoyle, Harris, và Judd, Chương 3: *Những nguyên lý đạo đức*

Phần III: Ứng dụng phương pháp nghiên cứu và phân tích chính sách

13. Thứ 3-1 (28/6): Thực hành "phản biện" luận văn thạc sỹ chính sách công

- Thuyết trình nhóm

14. Thứ 3-2 (28/6): Thuyết trình đề cương nghiên cứu của học viên

- Thuyết trình cá nhân

DANH SÁCH LUẬN VĂN ĐẠT LOẠI GIỎI (2019-2021)

TT	Khóa	Họ và tên	Tên đề tài
1	MPP19	Nguyễn Đỗ Thuýn	Phân tích quá trình thực thi cắt giảm điều kiện kinh doanh tại Việt Nam
2	MPP19	Nguyễn Minh Nhựt	Đánh giá tác động của đề xuất tăng thuế giá trị gia tăng lên phúc lợi hộ gia đình và doanh thu thuế tại Việt Nam
3	MPP19	Phan Mỹ Dung	Career choice between the public and private sectors in Vietnam: Exploring the millennial's public service motivation
4	MPP19	Techalertkamol Mananya	Quan hệ thương mại và đầu tư song phương Việt Nam - Thái Lan: Đánh giá chương trình đối tác chiến lược năm 2014 - 2018
5	MPP20-PA	Lê Khánh Hưng	Phân tích hành vi xả thải của doanh nghiệp trước việc điều chỉnh mức phí bảo vệ môi trường đối với nước thải công nghiệp trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh
6	MPP20-PA	Nguyễn Thị Xuân Hương	Chính sách của chính phủ ảnh hưởng ra sao đến truyền thông đại chúng? Phân tích mối quan hệ giữa nhà nước và giới báo chí ở Việt Nam
7	MPP20-PA	Hồ Bảo Trâm	Chính sách hỗ trợ khởi nghiệp trong nông nghiệp tại Đồng Tháp giai đoạn 2016 - 2019: Thực trạng và khuyến nghị
8	MPP20-PA	Đặng Thị Thúy Bình	Tác động của cải cách hành chính lên phát triển doanh nghiệp ngoài nhà nước ở Việt Nam
9	MPP20-PA	Nguyễn Quang Huy	Tác động của tăng tiền phạt đến vi phạm vượt tốc độ trong giao thông đường bộ tại thành phố Hồ Chí Minh
10	MPP20-PA	Phạm Văn Long	Tác động quản tụ trong công nghiệp: Bằng chứng thực nghiệm tại Việt Nam
11	MPP20-PA	Mạch Thanh Toàn	Phát triển theo chiều sâu thị trường trái phiếu doanh nghiệp sơ cấp tại Việt Nam
12	MPP20-PA	Tôn Thanh Trang	Tác động của khu vực đầu tư nước ngoài đối với chất lượng thể chế cấp tỉnh tại Việt Nam
13	MPP21-PA	Nguyễn Võ Khánh Trang	Nâng cao hiệu quả quản lý đầu tư công tại tỉnh An Giang
14	MPP21-PA	Trương Nhiên Hương	Tính khả thi của việc ghép cặp giữa người hiến-ghép thận và những yếu tố giúp thiết kế việc ghép cặp này ở Việt Nam.
15	MPP21-PA	Đào Thiên Lý	Đánh giá tác động của chính sách hỗ trợ vốn vay đến thu nhập của trang trại nông nghiệp Việt Nam